

Räddningstjänsten
ALINGSÅS-VÅRGÅRDA

Underlag avseende Inriktningsbeslut Räddningsledningssystem

Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund

Typ av dokument: Redovisande dokument

Beslutande instans: Förbundsdirektionen

Datum för beslut: 2026-02-20, § 2

Diarienummer: 2026.002 AVRf

Gäller för: Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund

Giltighetstid: Tills vidare

Revideras senast: Ej aktuellt

Dokumentansvarig: Räddningschef

Innehållsförteckning

Underlag avseende Inriktningsbeslut Räddningsledningssystem.....	3
Bakgrund	3
Fördjupad beskrivning av ärendet	3
Beredning	4
Bilagor	4

Underlag avseende Inriktningsbeslut Räddningsledningssystem

Bakgrund

Utifrån Myndigheten för civilt försvars föreläggande om att stärka räddningsledningssystemet har arbete bedrivits för att identifiera en lämplig och långsiktigt hållbar lösning. Det bör samtidigt framgå att föreläggandet är överklagat och ännu inte prövat i sak av Förvaltningsrätten. Oavsett utgången i den rättsliga processen bedömer förbundet att det finns ett behov av att stärka räddningsledningssystemet för att öka den samlade förmågan att leda och hantera komplexa och resurskrävande händelser.

I arbetet med att ta fram en sådan lösning har långsiktighet, ekonomiska konsekvenser samt lokala och regionala förutsättningar beaktats. Inom Räddningsregion Västra Götaland samt i samverkan med kommunerna i södra Halland pågår ett gemensamt arbete för att etablera två räddningsledningssystem. Genom en gemensam organisation mellan i dagsläget fem befintliga räddningsledningssystem skapas bättre förutsättningar att uppfylla gällande regelverk och framtida krav på ledning av kommunal räddningstjänst.

Inriktningen för Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund är att tillsammans med räddningsledningssystemen Fyrbodol och Södra Halland skapa förutsättningar för att möta såväl föreläggandet från Myndigheten för civilt försvar som det övergripande behovet av en robust och ändamålsenlig ledningsförmåga. Arbetet bedrivs inom ramen för Räddningsregion Västra Götaland i nära samverkan med berörda räddningstjänster i södra Halland.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Myndigheten för civilt försvar (MCF) har genomfört en granskning av de grundläggande förutsättningarna till övergripande ledning för ledningssystemet. Granskningen har utgått ifrån kraven i föreskriften MSBFS 2021:4 - föreskrifter och allmänna råd om ledning av kommunal räddningstjänst. Granskningen utmynnade i att MCF fattade ett beslut om att förelägga räddningstjänsten Södra Älvsborg (som drifvar ledningscentralen i vårt ledningssystem Älvsborg) om att vidta åtgärder för att uppnå ett funktionskrav främst kopplat till driftchefens möjlighet till ständig om-världsbevakning vid ansträngt läge. Andemeningen i föreläggandet gör gällande att minst två ledningsfunktioner i ledningscentralen under dygnets alla timmar och året om är att föredra. Det ska även finnas förmåga att växla upp vid omfattande räddningsinsatser och även att kunna etablera en lokal samverkansstruktur utifrån gällande regelverk.

Inom Räddningsregion Västra Götaland finns idag etablerade samarbeten mellan befintliga fyra räddningsledningssystem (Fyrbodol, Skaraborg, Mellersta Skaraborg samt Älvsborg). Tillsammans med de tre kommunerna i Södra Halland har en utredning genomförts för att hitta lämplig lösning. Utredningens delrapportering visar att den bästa lösningen är att två räddningsledningssystem etableras där flera räddningstjänster samarbetar för att uppnå befintligt regelverk. Lösningen är då att Räddningstjänsten Älvsborg bildar ett ledningssystem med Fyrbodol samt södra Halland.

Räddningsledningssystem utgår ifrån att varje ledningscentral bemannas lokalt av ledningsfunktionen Larm- och Ledningsbefäl och att ledningsfunktionerna Vakthavande Befäl samt Vakthavande Räddningschef bemannas gemensamt.

De preliminära bedömningarna är en kostnadsökning för AVRF på runt 1Mkr i årlig driftskostnad. Genom denna lösning bibehålls även förmågan till de lokala perspektiven och en nära samverkan med våra medlemskommuner och andra aktörer.

Genom en lösning tillsammans med de andra räddningstjänsterna ökar även möjligheten att klara av framtida skärpning av regelverk. AVRF:s bedömning är att det är högst troligt att det kommer komma ytterligare skärpning av regelverket med tanke på förändringen i hotbilden. Bedömningen är att Älvsborg inte på egen hand klarar att genomföra åtgärder för att leva upp till föreläggandet. Det hade inneburit ca tre gånger ökade kostnader jämfört med att göra det tillsammans med de andra räddningstjänsterna. Det skulle även markant försämra kapaciteten att klara av framtida skärpningar av regelverket. Bedömningen är även gjort utifrån att kompetensförsörjningen till högre befäl är svår idag och bedömd väldigt svår om alla ledningsfunktioner skulle bemannas av Älvsborg. Om Älvsborg fullt ut skulle bemanna samtliga ledningsfunktionerna i egen regi skulle kostnaderna öka med minst 8–9 Mkr i årlig driftskostnad där AVRF kanske hade stått för 3Mkr av dessa.

Bedömning av att ingå i annat närliggande räddningsledningssystem har gjorts. I jämförelse med att genomföra åtgärder tillsammans med räddningstjänsterna i RRVG och södra Halland kan inte lägre kostnader uppnås. Genom att ingå i andra närliggande räddningsledningssystem skulle AVRF behöva öka kapaciteten för ledning för Räddningstjänst under Höjd beredskap (L-RUHB). Lösningen att ingå i annat närliggande räddningsledningssystem skulle då medföra ökade kostnader i närhet av att 1–2 Mkr i årlig driftskostnad utöver den kostnadsökning som sker inom RRVG gemensamma lösning enligt ovan. Det skulle även försvåra kompetensförsörjningen för AVRF på sikt.

Arbetet hittills har bedrivits i högt tempo och åtgärderna bedöms, om beslut fattas, kunna vara genomförda i början av 2027. MCF har från början haft krav på att det ska åtgärdas tidigare men kontinuerlig dialog har skett och bedömningen är att aktuell tidsaxel är godtagbar ur MCF:s hänseende.

Beredning

Ärendet har beretts av Räddningstjänsten AVRF i dialog med räddningstjänsterna inom Räddningsregion Västra Götaland, södra Halland samt Myndigheten för civilt försvar. Särskild vikt har lagts vid att hitta långsiktig lösning för räddningsledningssystemet.

I januari 2026 presenterades också den gemensamma rapporten med underlag och förslag på inriktning som styrgruppen i RRVG beställt.

Bilagor

MSBFS 2021:4 föreskrifter och allmänna råd om ledning av kommunal räddningstjänst
MSB2274 Handbok Ett enhetligt ledningssystem för kommunal räddningstjänst – ELS
Direktiv - Utredning av räddningsregion, räddningsledningssystem och övergripande ledning för Räddningsregion Västra Götaland och Södra Halland.